

A PEDAGÓGIAI CÉLÚ INTERAKCIÓK SZEREPE ONLINE KOLLABORATÍV TANULÁSI KÖRNYEZETBEN

Dorner Helga

Szegedi Tudományegyetem, BTK, Neveléstudományi Doktori Iskola

Kulcsszavak: kollaboratív tanulási környezet, pedagógiai célú kommunikáció

Az online kollaboratív tanulási környezetek lehetőséget kínálnak a tanítás-tanulás folyamatában részt vevő közösség tagjai számára, hogy együtt dolgozzanak (párban és/vagy csoportban) egy közös téma vagy feladat kapcsán – áthidalva az együttműködés térbeli és időbeli akadályait. A kollaboratív tanulási környezet legjellemzőbb eszközei a csevegés, levelezőlista, fórum, faliújság, szavazás, véleménynyilvánítás, közös mappa, dokumentumfeltöltés és -tárolás, verziókövetés, ötletelés, strukturálás (Hunya, 2005). Ezen eszközeikkel adja tehát azt az online platformot, amely helyszínül szolgál a számítógéppel segített kollaboratív tanuláshoz (CSCL – Computer Supported Collaborative Learning). A CSCL során a kollaboratív, azaz az együttműködést segítő folyamatokon van a hangsúly, tehát a tanulói közösség tagjai nem izoláltan reagálnak a felületen megjelenő információkra, hanem egymással interakcióba lépve eszmét cserélnek, együttműködnek – attól függetlenül, hogy nem egy térben és időben tartózkodnak. A kollaboratív tanulási környezetben zajló folyamatok vizsgálata során a figyelem az egyénről a csoport egészére, illetve a csoporttagok között létrejött kommunikációra terelődött, a hangsúly magukra az interakciókra került (Dillenbourg és mtsai, 1996).

Esetünkben online kollaboratív tanulási környezetként a Moodle keretrendszer szolgált, amelyben 17 angol szakos hallgató működött együtt egy módszertani kurzus keretében. Vizsgálatunk célja, hogy felderítsük, milyen szerepet játszik a felületen történő kommunikáció az online tanulási környezetben megvalósuló kollaboratív tanulási folyamatban. Fellelhetők-e a kollaboratív tanulás jellemzői a tanulócsoport interakcióiban, igaz-e az a feltételezésünk, hogy az interakciók során aktívabb hallgató vagy csoport önmaga által értékelt teljesítménye jobb, mint a kevésbé aktívan kommunikáló résztvevőké.

A résztvevők aktivitásáról és a felületen történő tevékenységéről, az üzenetváltások gyakoriságáról kvantitatív adatokat a logfájlok szolgáltatnak, valamint összeállítottunk egy kérdőívet, amelyben részben az IKT-kompetencia, az általános kommunikációs szokások (különös tekintettel az IKT kínálta kommunikációs eszközök alkalmazására), a tanulási folyamat során, a felületen létrejött interakciók és a kurzus folyamán nyújtott egyéni- és csoportteljesítmény értékelése (önértékelés) alkották a szempontrendszerünket. A kvantitatív módszerek kiegészülnek az interakciók kvalitatív jellegű elemzésével és kiértékelésével.

Feltevésünk szerint – reméljük, hogy vizsgálatunk eredményei is ezt támasztják alá – a számítógéppel segített kollaboratív tanulás folyamatának szerves részét képezi a tanulási felületen zajló pedagógiai célú kommunikáció, illetve az aktív részvétel az interakciókban elősegítheti a hatékonyabb tanulást.